

V. Główne zagrożenia środowiska powiatu poznańskiego

W celu właściwego sporządzenia Programu, a przede wszystkim sformułowania w nim priorytetów ekologicznych, celów jakie zamierzamy osiągnąć i zadań prowadzących do osiągnięcia tych celów, konieczne było określenie podstawowych zagrożeń dla środowiska powiatu. W związku z powyższym sporządzono listę aspektów środowiskowych i problemów, które powodują negatywne oddziaływanie i skutki:

1. Gospodarka wodno-ściekowa

- nielegalny zrzut nieoczyszczonych ścieków prowadzący do zanieczyszczenia zbiorników wodnych, cieków oraz wód podziemnych,
- spływy powierzchniowe z pól uprawnych powodujące dopływ substancji biogennych pochodzących z nawozów,
- brak zapewnienia infrastruktury technicznej (kanalizacji sanitarnej) na terenach przeznaczonych (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub określonych decyzjami o warunkach zabudowy) pod zabudowę mieszkaniową,
- brak właściwych rozwiązań technicznych zapewniających odprowadzanie ścieków z terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych (np. ogródki działkowe),
- nadmierne stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, które mogą być odpowiednim rozwiązaniem tylko w wyjątkowych przypadkach - pojedyncza, odległa zabudowa, miejsce lokalizacji oddalone od wód powierzchniowych, niski poziom wód gruntowych. Stwierdzenie czy przydomowe oczyszczalnie zostały prawidłowo wykonane oraz czy są właściwie eksploatowane jest bardzo trudne do sprawdzenia przez organy zajmujące się kontrolą w zakresie ochrony środowiska i w związku z tym istnieje niebezpieczeństwo, że nieprawidłowa eksploatacja oczyszczalni oraz duże zagęszczenie tego typu obiektów przydomowych stanie się źródłem zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego,
- brak planów inwestycyjnych zmierzających do rozbudowy oczyszczalni ścieków,
- likwidacja lub dewastacja urządzeń melioracyjnych,

- brak bieżącej konserwacji urządzeń melioracyjnych,
- niekontrolowany spływ wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych szczelnych powierzchni (tereny przemysłowe, drogi, parkingi),
- niewłaściwe funkcjonowanie firm zajmujących się usuwaniem ścieków ze zbiorników bezodpływowych – „szamb”.

2. Powietrze

- spalanie odpadów w piecach domowych i innych urządzeniach nieprzystosowanych do spalania odpadów, powodujące niekontrolowaną emisję dioksyn, furanów, chlorowodoru, cyjanowodoru, metali ciężkich, które powodują choroby układu oddechowego, alergię i nowotwory. Zgodnie z ustawą o odpadach termiczne przekształcanie może być prowadzone wyłącznie w spalarniach odpadów lub współspalarniach, a kto dopuszcza się takich działań poza ww. instalacjami podlega karze grzywny lub aresztu, ale egzekwowanie tych przepisów napotyka na wiele trudności,
- emisja zanieczyszczeń ze środków transportu,
- uciążliwości zapachowe z instalacji do chowu lub hodowli zwierząt oraz z instalacji emitujących lotne związki organiczne.

3. Hałas

- wzrost natężenia ruchu na drogach usytuowanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, szkół, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- błędy planistyczne powodujące przemieszanie zabudowy przemysłowej i usługowej z zabudową mieszkaniową chronioną akustycznie. Powoduje to powstawanie uciążliwości i konflikty społeczne,
- brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- trudności administracyjne i organizacyjne w egzekwowaniu decyzji nakładających obowiązek wykonywania zabezpieczeń akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych,

- wzrost emisji hałasu związany z montażem wentylacji mechanicznej na budynkach usługowych, magazynowych czy służącym potrzebom rolnictwa.

4. Zasoby przyrody

- niekontrolowana urbanizacja i przekształcanie gruntów,
- nielegalne wydobywanie kopalin,
- wycinka drzew i krzewów bez wymaganych zezwoleń lub niezgodnie z planami urzędowania lasów,
- likwidacja zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- mechanizacja rolnictwa,
- brak inwentaryzacji zieleni przed wykonywaniem projektów budowlanych i robót związanych z inwestycjami,
- zagrożenie pożarowe terenów leśnych.

5. Powierzchnia ziemi

- zmiany naturalnego ukształtowania terenu spowodowane niewłaściwym i nielegalnym przemieszczaniem mas ziemnych,
- nielegalne składowanie odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych i przedostawanie się szkodliwych substancji do ziemi,
- ubytek terenów rolniczych, często o wysokich klasach bonitacyjnych przez niekontrolowany rozwój terenów zabudowanych,
- susze lub zalewanie terenów,
- osuwanie powierzchni ziemi.

6. Gospodarka odpadami

- spalanie odpadów w instalacjach na ten cel nieprzeznaczonych,
- stały wzrost ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych i komunalnych,

- zbieranie odpadów bez wymaganych prawem zezwoleń i magazynowanie odpadów w sposób niezabezpieczający środowisko przed ich negatywnym oddziaływaniem,
- porzucanie odpadów na terenach cennych przyrodniczo np. lasy, łąki,
- narastający problem z zagospodarowywaniem odpadów wobec konieczności likwidowania składowisk.

Założone w programie cele i zadania skierowane zostały na likwidację lub minimalizację negatywnego oddziaływania ww. zagrożeń. Kompetencje starosty określone przepisami prawa ograniczają jednak możliwości przeciwdziałania niektórym sformułowanym powyżej aspektom.